

DÉLMAGYARORSZÁG

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

SZERDA, 1992. FEBR. 12., 82. ÉVF. 36. SZÁM

HAVI ELŐFIZETÉSI DÍJ: 222 FT, ÁRA: 9,60 FT

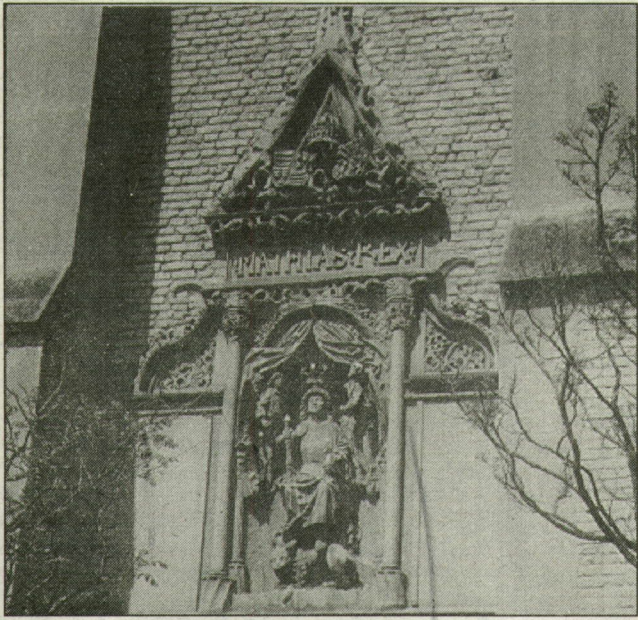
A műemlékfelügyelőség a Mátyás térről

Az alkalom, ami találkozá-sunkhoz külön apropót terem-tett, az a beszélgetés volt, amit még az elmúlt év végén, a vá-rosháza klubjában rendeztek. Kiss Lajos városi főépítész szegedi szakembereket hívott meg azzal a céllal, hogy Kiss József kertépítész (OMF) meg-ismertesse velük az OMF javaslattervét, amely a Mátyás tér rendezéséről szól. A vártnál sokkal gyéreb érdeklődés – a „hivatalból” jelenlévőkön kívül mindössze négyen-öten jöttek el – nem tette lehetővé, hogy valódi szakmai vita alakuljon ki.

Csapkay Miklós elmondta, hogy az OMF-nek természetesen nem lehet más célja, mint a történeti állapotra is utaló, mai igényeket is kielégítő, méltó környezetben mutatni be a megfelelő szakmai igényességgel helyreállított műemlékeket. Ezért vállalták és ajánlották fel a tér környezetrendezési tervja-vaslatának elkészítését. A ja-vaslat megjárta az OMF belső szakmai fórumait, és csak jóvá-hagyó egyeztetés után került a szegedi polgármesteri hivatalba.

Minthogy „tervjavaslatról” van szó, ez nem terjedhetett ki minden részletre, és nem érint-hetett kiviteli terv mélységű problémákat. Számításba veszi a tér használatával felmerülő különleges igényeket (szabad-téri egyházi rendezvények, búcsú), számol a templom déli kapujának megnyitásából kö-vetkező állapottal. Javasolja a Bálint Sándor-szobor áthe-lyezését – véleményünk szerint a jelenlegi hely és mód nem alkalmas a jó bemutatásra –: a

„Összefogással...”

Az alsóvárosi templom és kolostor helyreállításáról, az összel előkerült szoborletekről és a műemlékegyüttes környékének rendezéséről már több írás megjelent lapunkban. Eddig azonban éppen azokkal nem sikerült találkozunk, akik a szakmai munkát vezetik: dr. Lukács Zsuzsa művészettörténész és Csapkay Miklós létesítményfelelős – mindketten az Országos Műemléki Felügyelőség munkatársai – arról beszéltek, hogyan látják ők a páratlan város-és művészettörténeti értéket képviselő épületek helyzetét.

szentély mögötti ligetet – „Bálint Sándor liget” jelöli meg új területként.

A főbejárat előtti Mária-szobor visszaállításával szabad-téri misézőhelyet lehet kialakí-tani. A terv meghagyja a ját-szóparknak is kiváló szabad

teret. A „búcsúor” a kolostor északi részén, a fasor mentén helyezkedne el, s a déli oldalon javasolnak helyet a templom falain kívül felállítandó, ajándékba kapott Szent Ferenc-szobornak is.

Dr. Lukács Zsuzsa szerint

nincs semmiféle feszültség a Mátyás tér rendezése kapcsán az OMF és a szegedi múzeum régészei között. A jelenleg épü-lő csapadékvíz elvezetésére szolgáló csatornák építése közben megásott árkok a ku-tatás céljait is szolgálják. S ha a munkák során rábukkannak valamire, azonnal bővítik a feltárandó területet.

Hasonló módon törekednek arra is, hogy az önkormány-zattal egyeztetve tegyék meg a szükséges lépéseket. A város-fejlesztési iroda több alkalom-mal kapott tájékoztatást, így természetesen az 1992. évre tervezett templom-kolostor helyreállítási munkáiról is.

„Templom, kolostor, tér, szobrok” – a fogalmak folya-matosan végezhető, egymással szorosan egymásra épülő mun-kafázisok kulcsszavai. A ku-tatás, tervezés, restaurálás, kivitelezés összehangolt műve-leteivel valóban méltó állapotba hozható az egyedülálló műem-lékegyüttes.

A szoborletelekről elmond-ták, hogy a feltárás, tisztítás-konzerválás, vagyis az első restaurálási munkák elvégzése is mintegy másfél millió fo-rintba került. A teljes restaurá-láshoz és helyreállításhoz ennek többszörösére lesz szükség, ezért csak közös összefogással, finanszírozással érhetünk célt. Az épületegyüttes helyreállítása ugyancsak költséges, így a mindenkit szorító gazdasági nehézségek ellenére szükség lesz a város nagyobb tehervála-lására is.

NYILAS PÉTER

A város és az egyetem

Szeged felsőoktatási intézmé-nyeinek képviselőivel találko-zott dr. Lippai Pál polgármester tegnap délután a városházán. Mivel egyre sürgetőbb lenne határozott tervvel rendelkezni: hol és hogyan bővíthetők az egyetemi, főiskolai épületek, érthető, ha a vendégek első-sorban azt firtatták, segíthet-e a város, például beépíthető telkek áruba bocsátásával.

Mint más alkalmakkor, ezúttal is érzékelhető volt, hogy a kölcsönös jószándék nem elég ahhoz, hogy – mondjuk – fölépüljön Szegeden egy is-kolavárosban nehezen nél-külözhető sportcentrum, vagy egy konferenciaközpont. Ahhoz pedig, hogy a diákokat egyálta-lán le lehessen ültetni a kö-vetkező években, mindegyik intézménynek bővítenie kell az épületeit. A volt szovjet lak-tanya immár minden bizonynal a Szegedi Universitas Egyesület vagyonát gyarapítja; de az elhatározáshoz, hogy ott, vagy – ha csak egy mód van rá – a városközponthoz közelebb eső területeken terjeszkedhessenek az egyetemek, mindenképpen ismerni kell a hosszabb távra szóló városfejlesztési elképze-léseket is.

A tegnapi megbeszélésnek tehát lesz folytatása, állapotdak meg a tárgyalópartnerek, hiszen nem egyszerű a sokféle, egy-mástól eltérő érdeket egyez-tetni.

S. E.

AJÁNLAT

Gát a Rotte folyón

„A kormányzat a nemzeti jövedelem mintegy 20 százalékaival támogatja az önkormányzatokat, általános és céltámogatás formájában”.....2

„Szem-szám eláll...”

„Miről van hát szó? Ideiglenes szabályokba foglalt törvényteleniségről, vagy a törvényesség átmeneti törvénytelenítéséről?.....3

A rádió harmadik ostroma

Nagy Feró:„Előfordulhat, hogy szankcionáljuk a televíziót: két hónapig nem engedjük, hogy a felvételeinket lejátssza”6

Pataki Sándor tárcája.....16

Falun is

Vidéki útjaimon nap mint nap tapasztalom, hogyan erősödik a falvakban is a szegénység. A polgármesteri hivataloktól egyre többen kérnek segítyt, szociális étkezési lehetőséget, ápolást. – Az újságok, a rádió, a televízió mind többször ad hírt arról, hogy a kistelepü-léseken ellehetetlenülők fiatalabb generációja a nagyvárosok felé húzódik – ottan csodát várva talán –, önkényesen szük-séglakásokat foglal, bádog- és fabódé-telepeket épít. – Szociológiai tanulmányokban ol-vasom a pontos, tudományos elemzésre épülő jóslatokat, miszerint ez a tendencia erő-södni fog. – Statisztikákat bö-n-gészek arról, hogy 1989 decem-bere és 1991 vége között a minimális megélhetés költségei a kétszeresükre emelkedtek, az idénre pedig úgy kalkulálha-tunk, egy-egy embernek a mi-nimumon létezéshez havi tízezer forintra lenne szüksége. – Jelentéseket forgatok, amik azt mutatják, hétről hétre tovább növekedik a munka nélkül ma-radottak száma.

Közben kutatom azokat, akik az egyre nehezedő körülmé-nyeken való úrrá levés tudomá-nyába beavatnának, írhasam, megoszthassam másokkal, hogyan kell ezt csinálni. A korábbi középszintről már az alsóra vagy onnan is lejjebb csúszottak „tudománya” azonban legtöbbször a végsőkéig fokozott, renge-teg munkával egészségüket veszélyeztető önkiszákmá-nyolás; a fogyasztásaik drasz-tikus korlátozása; a megválás korábbi javaitól, azok eladá-sával; az életük és emberi kapcsolataik abszolút beszű-kítése; az eladósodás. Városban előknél különösen, de a falusiak között is mind erőteljesebben.

A városi munkahelyek meg-szűntével a korábban ingázók-ból rohamosan növekszik a munkanélküli sereg, és a falusi foglalkoztatási, megélhetési gond. Egyre gyakrabban vető-dik fel a kérdés, miképpen le-hetne megoldani. S vajon csak az önkormányzatok feladata-e ez? – Szerintem nem.

SZABÓ MAGDOLNA

FÓKUSZ

KESZTHELYI FERENC cisztercita szerzetest, nagytényi plébánost nevezte ki váci megyés püspökké II. János Pál pápa. Az egyházi méltóságot eddig Marosi Izidor töltötte be. A főpásztor tavaly elmúlt 75 éves, s így a kánonjognak megfelelően felmentését kérte tisztségéből. Az új püspök 1928-ban született Egerben, középiskolai tanul-mányait a helyi ciszterci gimnáziumban végezte. Székesfehérvárott szentelték pappá 1951-ben, majd a fehérvári egyházmegye különböző plébániáin teljesített lelkipásztori szolgálatot. Keszthelyi Ferenc az Országos Kateketikai Bizottság elnöke, s néhány hónapja a Magyar Püspöki Kar titkárságának irodaigazgatója.

A JUGOSZLÁV KÖZPONTI KORMÁNY feloldotta a kelet-európai beutazókra korábban kirótt, személyen-ként 200 dolláros valutabeváltási kötelezettséget. A Tanjug hírugynökség jelentése szerint a mostani intézkedés a volt szovjet köztársaságokból, valamint az Albániából, Bulgáriából és Romániából érkezőket érinti; a magyar, a csehszlovák és a lengyel állampolgárok beváltási kötelezettségét nemrégiben már megszüntették.

ÖNÁLLÓ VALUTA bevezetése mellett döntött Szerbia is. Az új bankjegyek a legnagyobb titoktartás mellett készültek el, még azt sem lehet tudni, hogy mi lesz a pénz neve. Egyesek tudni vélik, hogy „lipa” lesz e pénznem. A szerb nemzeti valuta kibocsátásával Belgrád azt a pénzügyi káoszt próbálja kivédeni, amelyet a jugoszláv dinár beözönlése okozna a saját valutát kibocsátó, függetlenségre törekvő délszláv köztársaságokból. Szlovénia és Horvátországon kí-vül nemzeti pénz kibocsátását vette tervbe Macenódia és Bosznia-Hercegovina is.

A ROMANIA LIBERA című ellenzéki napilap szerint az idegenek iránti ezeréves vendégbarátság ért véget Magyarországon a külföldiek után rendezett rendőrségi razziákkal. A lap rámutat viszont, hogy az akciókra a török nagykövet, valamint a Magyarországon keresztül Izraelbe települő szovjet zsidók egy csoportja elleni terrorista merényletek után került sor.

A MAGYAROK SZORGALMASAK, találékonyak a technikai problémák megoldásában, ugyanakkor pesszimisták és utálnak dönteni, s szívesebben csapnák agyon a gazdasági konkurenciát, semmint versenyeznének vele. Ezt szűrte le John Mattock angol vállalatvezetési tanácsadó szakember háromhavi magyarországi tartózkodásának tapasztalataként a The Independent című brit lap keddi számában megjelent cikkében.

Közbiztonság, rend – 1991.

Napi harminc lopás, heti egy rablás

Ha azt mondom, leánykereskedelem, pros-titúció, akkor a magyar polgár Szegedre gondol? Hisz a várost úgy emlegetik, mint Kelet-Európa Bangkokját... Ha az mondom, kábítószér-kereskedelem? Annak is Szeged lenne hazai Mekkája? És mondják, ezek tudatában lehet itt még élni? Vagy e hasonlatok semmi másra, csupán hisztériakeltésére valók? Akkor pedig mi az igazság? Milyen Szeged és Csongrád megye közrendje és közbiztonsága korábbi önmagához,

s az ország más részeihez viszonyítva? Erről volt szó tegnap, a Csongrád megyei Rendőr-főkapitányság 1991-es esztendőit értékelő munkaértekezletén. A tanácskozást a vészjósló megfogalmazások helyett a tényszerűség jellemezte, hallottuk a sajtótájékoztatón, amiből, persze egyből arra következtet az ember: kü-lönösebb okuk a dicsekvésre nincs.

(Részletes tudósításunk a 3. oldalon)

FOTÓ: NAGY LÁSZLÓ